

Türkiye – Letonya İş Konseyi

Baltık Ülkeleri İş Fırsatları - Letonya - Kayseri İş Dünyası ile Buluşma

27 Ocak 2021, 11.00

**Riga Büyükelçimiz Sn. Gülsun Erkul,
Letonya Ankara Büyükelçisi Peteris Vaivars, (Peteris Vayvas),
ASKON Başkanı Sn. Orhan Aydın,
Kayseri Sanayi Odası YK Bşk. Sn. Mehmet Büyüksimitçi,
Ticaret Müşavirlerimiz ve Diplomatik Misyon Temsilcilerimiz,
Türkiye-Letonya İş Konseyi Bşk ve Moderat. Mustafa Necati Işık,
Türkiye ve Letonya İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,
Değerli Katılımcılar,**

Değerli ve ufuk açıcı açıklamalarınız için teşekkür ederim Mustafa Bey.

Büyükelçilerimize, ASKON Temsilcilerimize, başta Kayseri olmak üzere Türkiye ile Letonya iş dünyasının değerli temsilcilerine şahsım ve DEİK adına saygılar sunuyor, sağlıklı günler diliyorum.

Geçtiğimiz yıl Temmuz ayında LIAA (Letonya Kalkınma ve Yatırım Ajansı) ile birlikte, her iki ülkeden Bakanlarımızın katılımlarıyla çevrim içi olarak JETCO'nun iş dünyası oturumunu düzenlemiştik. Bu vesileyle İş Konseyimize ve çalışmalarımızda destek olan LIAA'ya teşekkür ediyorum.

Tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, ahiliğin ve ticaretin merkezi Kayseri'nin değerli iş dünyası temsilcileriyle bir arada olmaktan mutluluk duyuyorum.

Letonya ve Türkiye arasında 300 milyon \$'a yakın bir ticaret hacmimiz bulunuyor. Bir iş dünyası temsilcisi olarak, açıkçası bu tabloyu yeterli görmüyorum. 2014 yılında DEİK olarak gerçekleştirdiğimiz Türkiye-Letonya İş Forumu'nda, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Letonya Cumhurbaşkanı Andris Berzins'in kararlaştırdığı yıllık 1 milyar \$'lık ticaret hacmi hedefimize ulaşmak için daha çok gayret göstermemiz gerektiği ortada.

Bu rakama erişmemiz ve iş birliklerimi artırmamız için birçok alanda çalışabiliriz. İzninizle kısaca özetleyeyim:

Kendimize en çok güvendiğimiz alanlardan Türk müteahhitlik sektöründe iş birlikleri yapabiliriz. Letonya'nın ihtiyacı olacak konut ve altyapı projelerinde, Türk müteahhitlerimiz yeni projeler üstlenebilirler.

Bugünlerde salgın sebebiyle sorunları olan bir sektör ama, Turizm sektöründeki iş birliğimiz de değerli. Türkiye, Leton turistler tarafından en çok tercih edilen turizm ülkesi konumunda. Ayrıca sağlık turizmi konusunda da iş birliği yapmaya hazırız.

Bilimsel araştırmalar ve bilişim teknolojileri, tıbbi malzeme ve ilaç üretimi, tıp teknolojileri, sağlık turizmi özellikle son dönemlerde iş birliği açısından önemi artan sektörler. Bu alanlarda da iş birliği değerlendirilebilir.

Sayın Büyükelçilerim, Değerli Katılımcılar,

Mesafeleri konuştuğumuz, kavramların değiştiği bir süreç içerisindeyiz. Covid-19'la birlikte hayatımıza birçok değişim girdi. Önceliklerimizi ve çalışma şekillerimizi büyük ölçüde değiştirdik. Dijital teknolojilerin ve yapay zekânın işimize sağlayacağı faydaları daha fazla dikkate almamız gerektiğini bir kez daha kavradık.

Salgın dünyasında, glokalleşmeyi yani globalleşme ile yerelleşmenin birlikteliğini daha fazla konuşur hale geldik.

Ekonomide rekabeti konuşurken önemli bir parametre olan Ölçek Ekonomisi kavramından, tek kaynağa bağlı kalmanın risklerini tartıştığımız yeni bir sürece geçtik.

Lojistiğin hayatımızdaki yerini tekrar sorguladık, yakınlık veya uzaklık kavramlarının yerine “ulaşılabilirlik” kavramı öne çıktı.

İş dünyası temsilcisi olarak bizim bu süreçten aldığımız mesaj, “tedarik zincirini” bozmadan üretimini sürdürebilenlerin bu dönemin kazananı olacağı. Hayatın her alanında, muhataplarına güven verenler, daima bir adım önde olacak ve bu zorlu sürecin de kazananları olacaklar. Bizler de bugün bunun için buradayız.

Evet, aramızda DEİK'i tanıyanlar, bilenler var; onlar da tecrübelerini paylaşır elbette, ama iş dünyası temsilcileriyle birlikteyken, aramızda yeterli bilgi sahibi olmayanlar da olacağını düşünerek, Başkanı olduğum DEİK'i ve neler yaptığımızı anlatmak isterim.

DEİK, bundan 36 yıl önce, ABD ile silah yardımlarını konuştuğumuz bir süreçte, merhum Cumhurbaşkanımız Özal'ın, o dönemki ABD Başkanı Reagan'a, “ben, daha fazla yardım değil, daha fazla ticaret istiyorum” demesiyle kuruldu. TOBB ve US Chamber'in attığı karşılıklı imzalarla, ilk

DEİK İş Konseyi olan Türk-Amerikan İş Konseyi TAİK kuruldu ve diğer iş konseylerimizin kuruluşuyla büyüyüp bugünlere geldi.

7 yıl önce de, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çizdiği vizyon ile yeniden yapılandırılan ve bugün, Senegal'den Endonezya'ya, Litvanya'dan Çin'e, Umman'dan Belarus'a, Peru'dan Hollanda'ya kadar, dünyanın dört bir yanında, 146 İş Konseyi ile ve gönüllü üyelik esasına göre ve "ticari diplomasi" anlayışıyla faaliyet gösteren, bu ülkenin çok güzel ve özel bir iş dünyası kuruluşu, DEİK. Biz, ülke bazlı iş konseyleri ile çalışıyoruz ve iş konseylerimiz omurgamızı oluşturuyor

"Türk özel sektörünün dış ekonomik ilişkilerini yürüten platformu" olması, herkes için doğru bir karar oldu.

Peki bu, pratik anlamda neyi getirdi?

Türk Devletinin, Sayın Cumhurbaşkanımızın ya da Bakanlarımızın eğer bir yurt dışı seyahati varsa ve bu seyahate de iş insanları katılıyorsa veya yurt dışından iş insanların da olduğu bir heyeti ülkemizde ağırlıyorsak, tüm altyapı, sorumluluk DEİK'e ait.

Amacımız, tüm dünyada iş yapmak, daha çok iş yapmak, daha kolay iş yapmak, daha verimli iş yapmak. Bunu sağlamanın en önemli araçlarından birisi de network, yani, ilişkiler ağı. Doğru kişiye, doğru şekilde ulaşabilmek. İşte bu noktada da, kritik bir konumu var DEİK'in ve DEİK üyeliğinin, çünkü tüm dünyaya yayılmış 146 iş konseyimiz var.

Evet, STK'larda oluşu gibi gönüllü üyelik ile faaliyet gösteriyoruz ve faaliyetlerimizi üyelerimizden aldığımız aidatlardan karşılıyoruz. İki tür üyeliğimiz var:

* Üye Firmaların temsilcilerinden oluşan, Firma Üyeliği.

* Bir de Kurumsal üyelerimiz var. Kurucu üyemiz TOBB'dan başlayıp, ASKON ve Kayseri Sanayi Odası gibi kuruluşlarımızdan oluşan, 98 Kurumsal üye. Kurumsal üyelerin bir kısmı YK'muzda temsil edilebiliyor.

Bu kuruluşlardan 4 ana kurumun: TOBB, TİM, MÜSİAD ve TMB'nin Başkanları, Yönetim Kurulumuzda Başkan Yardımcıları olarak görev alıyorlar. Birliktelikleri ve destekleri için kendilerine teşekkür ederim.

Siz değerli iş dünyası temsilcilerimizden henüz üyemiz olmayanları da, DEİK ailemizde görmeyi isteriz.

2020 yılı hepimiz için zordu fakat DEİK olarak, ne kadar güçlü bir aile olduğumuzu bir kere daha gördük. "Önce insanımızın sonra işletmelerimizin sağlığı" dedik ve "işlerimizi askıya almadık", her coğrafyada iş dünyamızın gözü, kulağı, sesi olduk. 146 İş Konseyimiz ile 2000'den fazla faaliyete imza attık.

Bu haftaki ajandamızın tümünü değil, ama örnek olması için bir iki faaliyetimizi sizlerle paylaşayım. Dün Türkiye-Libya Bankacılık İlişkileri Çalıştayımızı düzenledik; Libya ile bankacılık alanında yaşanan sorunları ve çözümlerini konuştuk. Sonrasında Çekya ve Uganda'nın İş Konseyi Toplantıları vardı. Bugün Büyükelçilerimiz, Türk ve Venezuela'nın iş dünyaları ile, "Türkiye-Venezuela" etkinliğimizi düzenliyoruz. Yarın Ticaret Bakanımız ile İstişare Kurulu Toplantımızı gerçekleştireceğiz. Cuma günü ise, Madrid Büyükelçimiz ile görüşmemden sonra, HISİAD ile Ticari Diplomasi Yolculuğu programımıza katılacağım.

Rutin tempomuzdan küçük bir kesit bu şekilde, ama asla yorgunluk ve yılgınlık yok. Bu güzel ülkenin her şeye layık insanlarına bir nebze faydamız

dokunabiliyorlarsa, milletimize karşı borcumuzu bir nebze ödeyebiliyorsak, ne mutlu bize.

Son olarak, birkaç hususu da sizlerle paylaşarak sözlerimi tamamlamak istiyorum. Türkiye'nin de gündeminde neler olduğunu en azından, DEİK'in bakış açısı çerçevesinde baktığımızda, sizlerle paylaşmak isterim. Bugün iş dünyamızla birlikteyiz, o sebeple paylaşmak isterim.

İlk olarak, ABD'deki yeni yönetim, ekonomi politikaları ve ülkemizle ilişkileri var. Bu değişimin ekonomilerimize etkileri zannederim ki, hepimizin önemli gündem maddelerinden bir tanesi. Biz de DEİK olarak bu süreci böyle görüyoruz.

İkinci önemli konu, biraz önce de bahsettiğim gibi, tedarik zinciri kavramını hayatımızın önemli bir yerine koyarak bundan sonraki planlamalarımızı yapmamız gerekiyor.

Üçüncü olarak, bizim en önemli ticaret ortağımız AB ile Green Deal (Yeşil Mutabakat) süreci var. Birkaç cümleyle özetleyeyim. Eğer uygulamaya geçildiği zaman, Yeşil Mutabakatın şartlarını sağlayamıyorsanız, tabir yerindeyse ürünleriniz kapıda kalmak zorunda kalacak. Bu süreci uzun vadeli olarak değerlendirmeniz gerekiyor.

Bir önemli başlık daha var: Yeni Ticaret Blokları... Asya Pasifik Bölgesi'nde bir ASEAN vardı. ASEAN'da 10 ülke var. Ama iyi bir blok oluşturuldu orada. Asya-Pasifik bölgesinin 15 ülkesi, küresel ekonominin %30'unu kapsayan, dünyanın en büyük serbest ticaret anlaşması RCEP'e (AR-SEP) imza attılar. Bu bizim radarımızın içerisinde ve değerlendirmelerimizin içerisinde olmalı. Dışişleri Bakanlığımızın da bu noktada, "Yeniden Asya İnisiyatifi" projesi var. Diğer taraftan, Afrika'nın

2021 yılı itibariyle Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi (AfCFTA) Anlaşması ile kendi aralarında gümrüklerini sıfırladığını da ifade etmek istiyorum.

İş dünyası bakış açısıyla ülkeler hakkında ufuk vermesi açısından bunların önemli olduğu kanaatindeyim.

Dünya mimarlık tarihinin büyük ustası, Kayserili Mimar Sinan ne güzel söylemiş:

“Yaptığın işi gönlünde hissedersen, ırmaklar çağlar içinde”

İşlerini severek yapan iş dünyası olarak; çalışıp ürettikçe, birlikte başarıyor ve bundan büyük bir coşku duyuyoruz.

Bu duygularla katılan herkese teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı